

Verzekeren en aanbesteden

De verzekeringsmarkt

De verzekeringsmarkt kent veel partijen die zich onderscheiden in soorten van producten (verzekeringen) die worden aangeboden en de partijen die in de markt deelnemen. Producten zijn in hoofdlijnen in te delen in schadeverzekeringen en aansprakelijkheidsverzekeringen. Er zijn natuurlijk veel meer producten maar bij overheden spitst het zich vooral toe op deze twee omdat daar de hoogste kosten aan zijn verbonden.

Naast producten zijn er partijen die in de verzekeringsmarkt opereren zoals makelaars, verzekeraars en natuurlijk de opdrachtgever.

Het samenspel tussen producten, verzekeraars, makelaars en opdrachtgevers is een non-transparant proces. Toetreding van nieuwe partijen op deze markt is nauwelijks mogelijk. Bovendien speelt zich in Nederland een bijzonder proces af bij het afsluiten van verzekeringen, namelijk coassurantie.

Coassurantie

Bij overheden is er al snel sprake van risico's die niet door één verzekeraar kunnen of willen worden gedekt. Als er meer dan één verzekeraar nodig is om de polis te ondertekenen en die dus gezamenlijk het risico dekken, is er sprake van coassurantie. Bij overheden is dat vrijwel altijd het geval bij schadeverzekeringen. Coassurantie is een werkwijze die in Europa alleen in Engeland en Nederland wordt toegepast.

Één of meer verzekeraars

Naast coassurantie met meer dan één verzekeraar op de polis, zijn er dus ook polissen met maar één verzekeraar als partij. Het essentiële verschil tussen beide vormen is niet het verschil in aantal verzekeraars, maar de wijze waarop de polissen tot stand komen. Het Besluit Aanbestedingsregels Overheidsopdrachten kent ook geen aanbestedingsprocedure die is gebaseerd op coassurantie.

Meerdere verzekeraars op één polis

Tot stand komen van polissen

Een polis met één verzekeraar komt relatief eenvoudig tot stand. De opdrachtgever vraagt een offerte en de verzekeraar biedt een premie en na akkoordbevinding wordt de polis gesloten.

Bij coassurantie (waar bij overheden bij schadeverzekeringen vrijwel altijd sprake van is), verloopt dit proces anders.

Als er sprake is van grote risico's die niet door één verzekeraar willen of kunnen worden gedragen zijn er meer verzekeraars nodig om de dekking op de polis "vol" te krijgen. Daarmee wordt bedoeld dat de schade voor 100% is gedekt door meerdere verzekeraars die elk een deel van een mogelijke schade voor hun risico nemen. De meest gebruikelijke stappen hierin zijn dat de opdrachtgever contact opneemt met een makelaar in assurantiën.

Makelaar in assurantiën

Makelaars spelen een belangrijke rol in de coassurantie markt. Makelaars beschikken over veel marktkennis en zij weten welke verzekeraars welke risico's kunnen en willen dragen.

Makelaars hebben relaties en afspraken met verzekeraars. Makelaars worden beloond door provisieafspraken met verzekeraars. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft het non transparante provisiestelsel verboden en heeft bepaald dat het belonen met provisies transparanter dient te verlopen.

Tot stand komen polissen in coassurantie

De gebruikelijke weg is dat de opdrachtgever zich tot de makelaar wendt. De makelaar inventariseert de risico's bij de klant en "zoekt" naar verzekeraars die deze risico's willen dekken en die als zogenaamde leiders in de polis willen optreden.

Met deze leiders worden de polisvoorwaarden en de premie opgesteld. Daarna wordt de polis met zogenaamde volgers aangevuld tot 100% dekking en daarmee is de verzekering gesloten.

NMa en de Europese Commissie

De Nederlandse Mededingautoriteit (NMa) en de Europese Commissie zijn van mening dat dit proces veel risico's inhoudt. Immers een relatief kleine groep opereert hier in een gesloten markt waardoor het risico van (verboden) ongewenst gedrag aanwezig is. De Europese Commissie heeft deze werkwijze bij Europees aanbesteden verboden. De Europese Commissie is duidelijk geweest in haar uitspraken over de werkwijze bij coassurantie. Deze werkwijze

die bij Europees aanbesteden de procedure van onderhandelingen wordt genoemd, is niet toegestaan. De onderhandelingsprocedure dient een uitzonderingsprocedure te zijn en Nederland vormt een uitzondering binnen Europa door deze procedure bij Europees aanbesteden wel toe te passen. De Europese Commissie heeft aangegeven er op toe te zullen zien dat deze procedure niet meer wordt toegepast.

Europees aanbesteden verzekeringen

Nu is geconstateerd dat de gesloten markt van makelaars en verzekeraars en de werkwijze bij coassurantie risico's inhoudt van ongewenst gedrag en de Europese Commissie deze werkwijze zelfs heeft verboden is de vraag: hoe moet het dan wel?

De regels van Europees aanbesteden zijn gebaseerd op de algemene beginselen van transparant, non-discriminatoire en objectief. Overheden dienen zich aan dit beginsel te houden.

Marktbenadering

Het benaderen van de markt gebeurt door onafhankelijke partijen die vraag en aanbod bij elkaar weten te brengen. De opdrachtgever kan ook zelf de vraag in de markt uitzetten via een aanbesteding, maar mist daarbij de kennis om de juiste uitvraag te formuleren zodat aan de basisbeginselen wordt voldaan. Daar ligt voor de opdrachtgever een rechtmatigheidsrisico.

De opdrachtgever kan ook een makelaar inschakelen om de markt te benaderen. Of de makelaar de juiste partij is voor een aanbesteding is de vraag want makelaars hebben relaties en provisieafspraken met

verzekeraars en zijn niet gespecialiseerd in Europese aanbestedingen.

Wet Financieel Toezicht (WFT)

Het inschakelen van een onafhankelijke partij voor het uitvoeren van een aanbesteding is de beste oplossing. De AFM heeft bepaald dat het aanbesteden van verzekeringen te vergelijken valt met het adviseren over financiële producten. Adviseurs op het gebied van aanbesteden van verzekeringen dienen over een vergunning van de AFM te beschikken om deze diensten te mogen uitvoeren.

Aanbestedingsprocedure

De gebruikelijke procedure van aanbesteden via de onderhandelingsprocedure waarbij de makelaar de polis "vult" met verzekeraars is ongewenst en binnen de Europese aanbestedingsprocedure dus niet meer toegestaan.

Een andere procedure die goed toepasbaar is, is de openbare procedure. Deze procedure is gebaseerd op het tot stand brengen van een polis met meerdere verzekeraars zonder dat daar onderhandelingen over plaats hoeven te vinden. De aanbesteding geeft als uitkomst 100% dekking op de polis en het proces van leidende en volgende verzekeraars wordt niet meer toegepast.

Makelaars en inschrijvers zijn inschrijvers

Inschrijvers

Inschrijvers op deze procedure kunnen alle partijen zijn die een geldige offerte kunnen indienen. Geldige offertes voldoen aan

criteria die door de opdrachtgever al dan niet samen met een onafhankelijk adviesbureau zijn opgesteld. Inschrijvers kunnen verzekeraars zijn die als één partij 100% dekking bieden. Als deze 100% dekking te risicovol is kunnen zij de risico's weer herverzekeren. Makelaars kunnen inschrijven namens verzekeraars die gezamenlijk 100% dekking bieden. Deze werkwijze is geheel transparant en is open voor alle deelnemers die partij zijn in de markt. Dat zijn dus verzekeraars en makelaars.

Rol makelaar

De rol van de makelaar is tijdens de inschrijvingsprocedure de rol van aanbieder van verzekeringen eventueel aangevuld met makelaarsdiensten als de opdrachtgever daar gebruik van wil maken. Als de opdrachtgever na het afsluiten van de polissen gebruik wil maken van de diensten van de makelaar, neemt de makelaar bij de inschrijving de kosten daarvoor al op in zijn aanbieding. De opdrachtgever kan dus nooit achteraf met een rekening van de makelaar geconfronteerd worden. Als de aanbesteding wordt gewonnen door een verzekeraar en niet door een makelaar is er sprake van een direct writer die zijn diensten zonder tussenkomst van een makelaar aanbiedt.

Als de opdrachtgever in die situatie toch gebruik wil maken van een makelaar kan hij hiervoor een makelaar separaat contracteren.

De kosten voor de makelaar worden bepaald op basis van het aantal diensten die de makelaar verricht en kan worden gecontracteerd op basis van een vaste aanneemsom of op basis van een tarief per uur. De kosten van de makelaar zijn daardoor transparant.

Resultaat

Het resultaat van deze methodiek van aanbesteden is een objectief en transparant proces waar de rol van de verzekeraar, de makelaar, de opdrachtgever en eventueel een extern onafhankelijk bureau duidelijk is. Er is geen verborgen agenda of afspraken en de kosten zijn transparant.

Auteur: Dhr. G.J.C. (Gerard) Oortwijn
© Purchasing Services International B.V.

info@psi-inkoop.nl
www.psi-inkoop.nl